

Därför behövs syn- och hörselinstruktörer

I många skånska kommuner råder en okunskap kring det ansvar man har för syn- och hörselomsorgen och vilken betydelse detta har för den enskilde och anhöriga. Man menar att det räcker med de insatser som görs av syn- och audionommottagningarna och att det är Region Skåne som ansvarar för (syn- och hörselskadades) rehabilitering. Detta är bara halva sanningen eftersom det saknas någon som ser till att insatsen fungerar på hemmaplan, någon som söker upp, stöttar, informerar och implementerar på boenden och i hemmen. Det saknas en viktig länk i rehabiliteringskedjan. *Har detta någon betydelse?*

Ja, när inte kommunerna sköter sin del av ansvaret medför detta att äldre med syn- och hörselnedsättning blir isolerade med risk för stora hälsomässiga effekter. Ensamhet och utanförskap gör människor sjuka i onödan och detta kostar lidande och pengar. *Nå, hur motverkar man att detta sker? Vad krävs för att arbeta kostnadseffektivt och förebyggande?*

Det enkla svaret är att det krävs kunskap, tid och engagemang och detta är något som en syn- och hörselinstruktör kan bidra med. Genom hjälp till självhjälp krävs färre hemvårdstimmar för de i eget boende och uppdaterad personal på övriga boenden.

Det krävs kunskap och engagemang för att utföra enklare service av hörapparater och hörhjälpmedel eller att träna och motivera de äldre hörselskadade att använda sina hjälpmedel i det dagliga livet och att leva ett så aktivt liv som möjligt. Här kan alltså syn- och hörselinstruktören göra stor skillnad för den enskilde, personal och anhöriga. *Men har kommunerna råd med detta?*

Man kan vända på perspektivet. De har *inte* råd att spara in på syn- och hörselomsorg. Det här handlar om nödvändig kärnverksamhet och vi är övertygade om att pengarna finns. Det handlar om hur man prioriterar i verksamheten. Ansvariga kanske ändå anser att det inte finns utrymme i budgeten för att ge kommuninvånarna det stöd vi menar att de har rätt till. Då får man tänka utanför boxen och undersöka möjligheten att samverka med närliggande kommuner. Detta skulle även spara pengar på administration. *Vad mer, förutom service av hörapparater och träning i att använda dem så att de inte blir liggande i byrålådan, kan då en syn- och hörselinstruktör bidra med?*

En hel del faktiskt, som att tipsa om fler hjälpmedel och kommunikationslösningar, informera om hörselvård, tolkservice, hjälpmedel, text-tv och annan tillgänglighet för hörselskadade. Eller att hålla kontakten med regionens hörselvård och tolkservice vid behov, informera anhöriga om hur de kan underlätta kommunikationen och skapa ökad delaktighet liksom att ge råd och information till personal inom äldreomsorgen och hemtjänsten. Det behövs också någon som följer forskning och utveckling inom området så att det kommer den enskilde och verksamheterna till del. Syn- och hörselinstruktören utgör den sista pusselbiten i rehabiliteringskedjan och är det nödvändiga stödet på hemmaplan. *Men kan inte deras arbete skötas av civilsamhälle och hörsselföreningar?*

Nej menar vi, det görs redan stora ideella insatser. Flertalet av människor som själva är drabbade. Deras tid och energi ska också räcka för att hantera den egna vardagen. Vi tror inte heller att någon på fullt allvar vill att läkarens eller polisens arbete ska upprätthållas med frivilliga krafter? Nej, det behövs anställd personal som på heltid arbetar professionellt med syn- och hörselstöd. Då blir alla till vinnare och visst borde det vara självklart att personer med syn- och hörselnedsättning, såväl yngre som äldre, kan leva ett liv i mindre beroende och större delaktighet. Detta skulle som nämnts även gynna kommunen genom lägre kostnader för bland annat hemtjänst och ofrivillig isolering. Vi skulle få se fler aktiva medborgare med en bättre hälsa. Röstberättigade äldre som känner att det är gott att leva trots en krävande funktionsnedsättning.

Mats Borglund
Projektledare HRF Skåne

Distriktsstyrelsen HRF Skåne